

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER

EDIȚIA 2019-2020 / ETAPA I – 23 ianuarie 2020

COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte la întrebările propuse:

A. *Parcă vedeam tunelul, fiecare pas al lor îmi dădea fiori și respiram sacadat, gândindu-mă dacă îmi va fi dat vreodată să trăiesc o asemenea aventură. În mintea mea, tunelul era lung, nu i se putea vedea capătul, nu foarte lat, cu partea de sus semicirculară, cu pereți din pietre prismatice, alungite, așezate regulat, pe care jucau umbrele celor care înaintau precaut, umbre inconsistente și haotic redat de flacăra torțelor. Se numeau Ursu, Lucia, Maria, Dan, Victor, Ionel nu era cu ei, iar Tic avea drumul lui, la lumină, departe de capcanele tunelului, vechi, dar încă foarte periculoase, exact așa cum le descriesese bi-vel logofătul Cristache Zogreanu în documentul lui secret, descoperit de cireșari. Foarte probabil că Cireșarii și fata în alb din Castelul celor două cruci, cu motanul ei Philippe, nu mai înseamnă nimic pentru copiii de azi, și nu spun asta neapărat nostalgic. Constat. Și poate entuziasmul cu care mai târziu am receptat trilogia Stăpânul inelelor se datorează tot aceluși tunel al cireșarilor. Dacă prin peregrinările mele montane i-aș descoperi intrarea secretă, cred că nu aș fi foarte mirat...*

După tunelul cireșarilor a urmat tunelul real care mi-a completat atracția pentru mister, explorare, emoție, un tunel modest ca dimensiuni, dar care compensa prin poveștile care îl înconjurau. Eram în clasa a IV-a când am mers pentru prima dată, cu un grup de băieți ceva mai mari, să explorăm tunelul de pe Cetatea Devei. Nu mai lung de vreo treizeci de metri, avea o extensie întunecată spre care nu ne uitam când traversam tunelul în fugă, speriați de ceea ce s-ar fi putut ascunde în acel spațiu nedefinit, întinzându-se spre centrul pilonului de bazalt care, geologic, stabilizează Dealul Cetății. Acea extensie ne interesa, auziserăm că de acolo începe un alt tunel, care duce până la Castelul Corvinilor de la Hunedoara, era fantastic, un tunel al cireșarilor chiar în orașul unde mă mutasem de curând, douăzeci de kilometri de tunel de explorat. [...]

„Dacă mă auzi strigând, o iei la fugă fără să te uiți înapoi, înseamnă că m-a mușcat vipera”, mi-a spus serios șeful ad-hoc al grupului, protector și important. Erau vipere pe Dealul Cetății, mai sunt și acum. Am intrat în tunel pe de o parte curios și emoționat, pe de alta gata să o rup la fugă dacă șeful era mușcat de vreo viperă. Torțele aruncau o lumină chioară, ne împiedicam de pietre, galeria laterală se deschidea boltită, asemenea intrării într-o peșteră, ne așteptam la încăperi fabuloase, priveam pe jos terorizați de existența unui posibil ghem colcăind de vipere. Ne simțeam însă curajoși pentru că îi sfidam pe cei care țineau ascunsă adevărata destinație a tunelului, de ce n-ar fi dus la Castelul Corvinilor, căci și cel al cireșarilor ducea la castelul fetei în alb, care și-ar fi putut găsi perfect locul printre arcade gotice, de ce nu s-ar fi ascuns acolo nemții, era logic, unde să te ascunzi dacă nu într-un tunel...?

Torțele s-au stins nu mult după ce am descoperit că sala boltită ia sfârșit destul de repede cu o ușă masivă de fier, ruginită, închisă cu lacăt.

Dincolo de acea ușă metalică nu am trecut totuși niciodată.

(Alexandru Gruian, **Dincolo de acea ușă metalică**, articol apărut în revista „Dilema veche”, nr. 820, 2019)

B. *Cireșarii mergeau înainte prin tunelul întunecos. Nicio poartă nu li se mai ivise în cale. Undeva, tunelul se înălța cu câteva trepte. Victor le numără. Erau șapte în total. Puse piciorul pe prima treaptă, dar imediat și-l retrase. Oare aceste trepte nu constituiau și ele o poartă? Fără îndoială că da. Ciocăni cu bastonul de alpinist în prima treaptă. Zgomot dur, greu. A doua la fel. A patra suna altfel. La fel și a cincea. Și a șasea. Ultima sună din nou dur, înfundat. Deosebirea de zgomote nu putea fi întâmplătoare.*

— *O nouă capcană? întrebă Tic.*

În loc de răspuns, Victor izbi cu călcâiul în treapta a patra. Simți cum călcâiul i se duce în gol și chiar se formă un gol în locul celor trei trepte, care-și trădaseră menirea la ciocăniturile lui.

Gaura pe care o dezveliră treptele prăbușite era profundă. O adevărată prăpastie. Ca și celelalte capcane era o condamnare sigură la moarte!

— *Brr! Ce cumplit! se înfiora Victor.*

Castelul era atât de bine tănuit, că nu mai avea nevoie de paznici. Dacă vreun oștean indiscret sau vreun călător oarecare găsea intrarea și voia să pătrundă taina, aici îi rămâneau oasele. Chiar dacă ar fi scăpat de prima capcană, cred că atâta spaimă i-ar fi intrat în oase, că nu știa cum să se mai întoarcă afară. Nu-i mai ardea lui de taine.

(Constantin Chiriță, **Cireșarii**, vol. II, „Castelul fetei în alb”)

C. *Se liniștiseră copacii și zâmbeau
și surâdeau spre mine,
iar eu știam: în curând
ei or să moară.
Se liniștise vrabia din gând
și-mi ciugulea cuvintele din palmă
și eu știam: în curând
ea o să moară.
Se liniștise calul de o șea
iar muntele se liniștise tot de vulturi
neliniștit stăteam,
urlând stăteam
ca să-i îngrop în gânduri
și mi-era frică și nu surâdeam.*

(Nichita Stănescu, **Prin tunelul oranj**)

STANDARD

1. După cum rezultă din textul A, documentul secret în care se descrie tunelul este redactat de:
a. Ursu; b. Cristache Zogreanu; c. fata în alb; d. Tic.
2. Numărul total de trepte ale tunelului prezentat în textul B este de:
a. cinci; b. șase; c. șapte; d. opt.
3. Conform informațiilor din textul A, Philippe este numele:
a. unui motan; b. unui urs; c. unui tunel; d. unui cireșar.

4. Verbul utilizat cel mai frecvent în textul C este:
a. a se liniști; b. a sta; c. a ști; d. a zâmbi.
5. Se dă următoarea secvență din textul A: *După tunelul cireșarilor a urmat tunelul real care mi-a completat atracția pentru mister, explorare, emoție, un tunel modest ca dimensiuni, dar care compensa prin poveștile care îl înconjurau.* Numărul grupurilor de sunete* este corect indicat în varianta de răspuns:
a. diftongi: 4; hiat: 3;
b. diftongi: 3; hiat: 4;
c. diftongi: 2; hiat: 4;
d. diftongi: 1; hiat: 2.
*Vor fi luate în calcul toate grupurile de sunete, chiar dacă se repetă.
6. Se dă următoarea secvență din textul B: *Cireșarii mergeau înainte prin tunelul întunecos* Numărul sunetelor și numărul literelor din cuvintele *cireșarii*(1) și *mergeau* (2) este corect indicat în varianta de răspuns:
a. 9 litere, 9 sunete (1); 7 litere, 6 sunete (2);
b. 9 litere, 8 sunete (1); 7 litere, 6 sunete (2);
c. 9 litere, 9 sunete (1); 7 litere, 7 sunete (2);
d. 9 litere, 7 sunete (1); 7 litere, 5 sunete (2).
7. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
a. spe-ri-ați, cur-ând, ba-zalt, pre-caut;
b. spe-riați, cu-rând, ba-zalt, pre-ca-ut;
c. spe-ri-ați, cu-rând, baz-alt, pre-ca-ut;
d. spe-ri-ați, cu-rând, ba-zalt, pre-ca-ut.
8. Numărul cuvintelor obținute prin derivare, compunere și prin schimbarea valorii gramaticale în următoarea secvență din textul B: *Cireșarii mergeau înainte prin tunelul întunecos. Nicio poartă nu li se mai ivise în cale. Undeva, tunelul se înălța cu câteva trepte.* este:
a. patru; b. cinci; c. șase; d. șapte.
9. În ultimele trei versuri din textul C, există:
a. patru predicte verbale, un predicat nominal;
b. două predicte verbale, două predicte nominale;
c. trei predicte verbale și un predicat nominal;
d. patru predicte verbale.
10. Se dau următoarele secvențe din textul A: *Acea extensie ne (1) interesa, auziserăm că de acolo începe un alt tunel, care (2) duce până la Castelul Corvinilor de la Hunedoara, era fantastic, un tunel al cireșarilor chiar în orașul unde mă mutasem de curând, douăzeci de kilometri de tunel de explorat.* Pronumele subliniate au, în ordine, următoarele funcții sintactice:
a. complement direct (1); subiect (2);
b. complement indirect (1); subiect (2);
c. atribut (1); complement direct (2);
d. subiect(1); subiect (2).

- 11.** Predicatul verbal subliniat în secvența din textul **B**: *Fără îndoială că da.* se exprimă prin:
- adverb predicativ;
 - locuțiune adverbială predicativă;
 - verb predicativ;
 - locuțiune verbală.
- 12.** Apar numai raporturi sintactice de coordonare la nivelul frazei în varianta de răspuns:
- Dincolo de acea ușă metalică nu am trecut totuși niciodată.*
 - Se liniștiseră copacii și zâmbeau/ și surâdeau spre mine,/ iar eu știam.*
 - Castelul era atât de bine tănuit, că nu mai avea nevoie de paznici.*
 - Simți cum călcâiul i se duce în gol și chiar se formă un gol în locul celor trei trepte, care-și trădaseră menirea la ciocăniturile lui.*
- 13.** Termenul regent al propoziției subordonate din fraza *Gaura pe care o dezveliră treptele prăbușite era profundă.* este cuvântul:
- gaura;*
 - dezveliră;*
 - treptele;*
 - profundă.*
- 14.** O propoziție principală incidentă din textul **B** este:
- Nu-i mai ardea lui de taine.;*
 - A patra suna altfel.;*
 - întrebă Tic.;*
 - Ultima sună din nou dur, înfundat.*
- 15.** În următoarea secvență din textul **C**: *Se liniștise vrabia din gând/ și-mi ciugulea cuvintele din palmă/ și eu știam: în curând/ ea o să moară.* apar, ca figuri de stil:
- comparația, personificarea;
 - inversiunea, personificarea;
 - metafora, repetiția;
 - enumerația, personificarea.
- 16.** Primele patru versuri din textul **C** au măsura de:
- 5-12 silabe;
 - 6-12 silabe;
 - 7-13 silabe;
 - 8-12 silabe.

EXCELENȚĂ

- 17.** Două personaje la care fac referire textele **A** și **B** sunt:
- Tic și Victor;
 - Tic și Ursu;
 - Victor și Ursu;
 - Maria și Tic.
- 18.** Următoarea afirmație este corectă:
- Textul **A** este un fragment dintr-o operă literară.
 - În textul **B** apare un narator obiectiv.
 - În textul **C** apare un narator.
 - Tema textului **A** este istoria.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.